

Postbus 5000
7400 GC Deventer

14 0570
telefoon

0570 - 693840/ 06-53690958
direct telefoonnummer

gemeente@deventer.nl
e-mail

Voorzitter van de Rekenkamercommissie

BLD / 2244404
kenmerk

uw referentie

20 februari 2018
datum

N. de Vries
contactpersoon

Reactie op Evaluatie Klimaat- en Energiebeleid Deventer
onderwerp

Geachte heer Bak,

Met veel waardering hebben wij uw Evaluatie van het Deventer klimaat-energie-beleid gelezen. Het door u geschetste beeld wordt door ons herkend en uw aanbevelingen gaan ons helpen in het ingrijpende traject van de energietransitie dat ons de komende jaren te wachten staat. Daarbij spreken wij ook onze waardering uit voor het open proces en het betrekken van belangrijke partners en het college zelf bij de totstandkoming van het rapport.

De basis van uw evaluatie wordt gevormd door een beschrijving van de activiteiten en behaalde resultaten in de achterliggende jaren. Een belangrijke overkoepelende conclusie uit het rapport is dat duurzaamheid in die periode, ondanks de ambitieuze doelstelling, geen vanzelfsprekendheid was. Dat betreft zowel de brede verankering binnen de gemeentelijke organisatie, de bestuurlijke besluitvorming in de raad als de beschikbare gemeentelijke middelen en capaciteit. Dit leidde ertoe dat de voortvarendheid waarmee zaken als duurzame mobiliteit en duurzaamheid van bedrijven werden opgepakt soms te wensen overliet. Deze conclusies kunnen wij in grote lijnen onderschrijven.

Het afgelopen jaar is de situatie echter ingrijpend veranderd, in positieve zin. Duurzaamheid staat niet meer ter discussie. Dat is te lezen in het regeerakkoord, waarvan de urgentie door de ontwikkelingen in Groningen alleen maar is toegenomen. Ook de twee aangenomen moties in de gemeenteraad en de daarbij beschikbaar gestelde middelen, illustreren de toegenomen urgentie binnen de gemeente. Dat geldt ook voor de verankering binnen gemeentelijke processen, zoals de stevige duurzaamheidsambities in de Woonvisie en het aardgasloos ontwikkelen van bouwlocaties.

De energietransitie zal één van de grote maatschappelijke opgaven van de komende jaren zijn. Deventer laat zien dat wij samen met partners deze opgave zeer serieus nemen. Dat blijkt onder andere uit de lokale aanpak met de corporaties voor een fossielvrije sociale woningvoorraad, ons acteren en initiëren in Cleantechregio verband en Transform 1.0, waarmee we met Apeldoorn, Zwolle en Zutphen inzetten op regionale opschaling. Op 31 januari heeft de wethouder aan de raad de route van de energietransitie geschetst. De kern daarvan is dat er geen twijfel is over het einddoel: een samenleving waarbij het gebruik van fossiele brandstoffen tot een minimum beperkt is. De weg naar dat einddoel is echter onzeker. De technologische ontwikkelingen schrijden in hoog tempo voort, opwek van duurzame energie heeft grote ruimtelijke gevolgen die moeten worden afgewogen tegen andere belangen, de energietransitie-opgave kost veel geld en de sleutel ligt niet bij één partij, maar bij een breed scala aan partijen. Het is daarom onmogelijk om een routekaart op te stellen in de vorm van

een 'spoorboekje' waarbij van jaar tot jaar is aangegeven welke haltes de trein aandoet en wanneer de trein de eindbestemming heeft bereikt.

De energietransitie is een proces waarin we als gemeente steeds moeten schakelen tussen sturingsvormen, steeds de samenwerking met de maatschappij moeten zoeken en betrokken partijen, waaronder ook de gemeenteraad, constant mee moeten nemen in de ontwikkelingen.

In de evaluatie wordt concreet aangegeven welke elementen worden gemist in de uitvoeringsstrategie. Hieronder wordt aangegeven hoe wij daar komende jaren mee om willen gaan.

De identificatie van de sleutelpartijen in het bereiken van de ambitie: dat zijn niet alleen de grote gebruikers van energie, maar kunnen ook regisseurs zijn: diegenen die in belangrijke mate bepalen wat wel of niet gebeurt.

- Dat is een goede suggestie. Met name in de aanpak huurwoningen is dit actief vormgegeven. Op overige velden zullen we dit nadrukkelijker doen.

Een visie op de gewenste balans tussen de inzet op het maken van grote klappen enerzijds en kleine voorbeeldprojecten 'dicht bij huis' anderzijds.

- Het bereiken van de doelstelling kan alleen door het maken van grote klappen. Inspirerende voorbeelden op kleinere schaal kunnen dienen als katalysator. Op gebied van wonen zijn er de afgelopen jaren meerdere voorbeeldprojecten uitgevoerd. Daar kunnen wij in communicatieve zin meer aandacht aan besteden. Daarnaast zal de focus het komende jaar liggen op de bedrijven. Daar gebeurt veel en de gemeente kan een rol spelen in het verspreiden van goede voorbeelden.

Een visie op de gewenste balans tussen het zelf formuleren en uitvoeren van beleid (bijv. aanwijzen energielocaties, inzet op warmtenetten etc.), het werken in netwerken met institutionele partners (woningcorporaties, bedrijvenverenigingen, andere overheden, etc.) en het reageren op bottom-up initiatieven uit de samenleving. In de termen van de Nederlandse School voor Openbaar Bestuur (Sedimentatie in sturing, 2015) gaat het hierbij om de balans tussen de sturingsvormen van een 'presterende', een 'netwerkende' en een 'responsieve' overheid.

- Wij vragen ons af of het ontwikkelen van een 'visie op de gewenste balans' veel toegevoegde waarde heeft. Wij zijn de afgelopen jaren, mede vanwege de beperkte middelen, zeer bewust omgegaan met de verschillende rollen die de gemeente kan spelen. Ook de komende jaren zal dat niet anders zijn. De dynamiek op het gebied van energie vraagt dat ook van ons. Het kiezen van de juiste sturingsvorm is naar onze mening altijd situationeel bepaald en laat zich moeilijk in een visie vastleggen.

Een uitgewerkte visie op de wijze waarop gezorgd wordt dat de benodigde financiële middelen vanuit de verschillende gremia beschikbaar komen.

- Er lopen nu verschillende trajecten, zoals de verduurzaming huurwoningen en Transform 1.0, waarbij de basis wordt gevormd door het bundelen van beschikbare middelen vanuit de verschillende gremia. Het uitgangspunt is dat de gemeente niet bepaalt welke middelen andere partijen waarvoor inzetten. De kern van succes ligt daarom niet in een gemeentelijke visie op de inzet van middelen van anderen, maar het bundelen van beschikbare middelen op basis van het gezamenlijk bereiken van ieders individuele doelen.

Meer aandacht voor monitoring en communicatie.

- Dit zullen wij ter hand nemen. Wij tekenen hierbij nog aan dat er in Nederland een veelheid aan informatie beschikbaar is over energiebesparing en –opwek, maar dat die verschillende registraties slecht op elkaar aansluiten. Hierdoor is het lastig om toereikende informatie te verstrekken. Wij willen de raad adequate informatie verstrekken. Wij stellen daarom voor om de behoefte aan informatie en ook de tijd en geld die gepaard gaat met het registreren goed met de raad af te stemmen.

Concrete instrumenten die worden ingezet voor het bevorderen van samenwerking en participatie.

- Dit zullen wij concreter uitwerken.

Het rapport sluit af met een serie aanbevelingen. In grote lijnen zijn deze voor ons herkenbaar en waardevol. Er wordt op dit moment gewerkt aan een routekaart voor de energietransitie. De aanbevelingen zullen daarin worden meegenomen.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Deventer,
de secretaris, de burgemeester,

A handwritten signature in black ink, consisting of a vertical stroke on the left and a horizontal stroke on the right, with a small loop at the top of the vertical stroke.

M.A. Kossen

A handwritten signature in black ink, featuring a large, sweeping loop at the top and a long, horizontal stroke at the bottom.

ir. A.P. Heidema